

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

REMETE, K.

A Földközi-tenger elzárása / Closure of the Mediterranean Sea

Eredeti közlés/Original publication:

A Földgömb, 1929, 1. évf., 1. füzet, 26-29. old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.003.577

Dátum/Date: 2019. május / May

filename: remete_1929_FoldkTengElzarasa

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

REMETE, K.: A Földközi-tenger elzárása / Closure of the Mediterranean Sea, *AHU MATT*, 2019, **pp. 1–7. old.**, No. 000.003.577, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közönyvtárakban / In public libraries

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, terv a Földközi-tenger vízrendszerének szabályozására, zárógát Gibraltárnál

African research in Hungary, a plan to regulate the Mediterranean's water system, a lock at Gibraltar

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMENTUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

A FÖLDKÖZI-TENGER ELZÁRÁSA

írta : REMETE, K.

A Földgömb, 1929, 1. évf., 1. füzet, 26–29. old.

A Földközi tengerre gondolva: jutna-e eszünkbe a bibliai özönvíz? És mégis ezt tette egy ismert müncheni újtó mérnök: Soergel Hermann. Ezen német tudós szerint 50 000 évvel ezelőtt a Földközi tenger szintje 1600 méterrel alacsonyabb volt, mint mostan. Így több, mint fele a hirtelen elöntött szárazföldnek termékeny lakott síkság és úgyszólván a Földközi tenger őscivilizációjának bölcsője volt. Ázsia, Afrika ekkor homogén földtömeget alkottak.

Jött a jégkorszak, a befagyott Atlanti Óceán, szétroppanása és a rettenetes özönvíz. Millió négyzetkilométernyi területek tűntek el és a Földközi tenger elérte azt a kiterjedését és magasságát, melyet mai napig megtartott.

Soergel Hermannak az a terve, hogy a természet ezredéves munkájának, hála azon eszközöknek, melyekkel a modern technika rendelkezik, ellene dolgozzon. Célja kettős: az eltűnt régi földrészek újra felfedezése és kiapadhatatlan energiaforrás teremtése. Hogyan akarja ezt elérni? Egyszerűen izolálni akarja a Földközi tengert, elválasztván a Gibraltárnál az Atlanti Óceántól, a Dardanelláknál a Fekete tengertől, Szueznél a Vörös-tengertől. Így ki lenne küszöbölve az a vízmennyiség, mely az Atlanti Óceánból (4144 köbkilométer évenként), és amely a Fekete tengerből (152 köbkilométer évenként) ömlik bele.

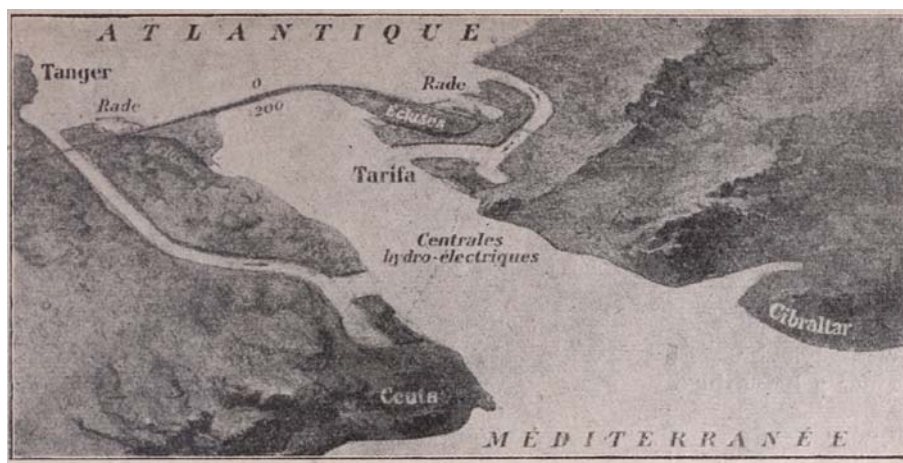
Természetesen szó sem lenne a folyók vizének elrekesztéséről (1200 köbkilométer). Ezek után az történné, hogy a Kap, amely évente párolgás útján több, mint 4000 köbkilométer vizet von el, lassanként csökkentené a „zárt medence“ tartalmát, melynek felszíne így fokozatosan süllyedne. Soergel Hermann különben még siettetné is a kiszáradást, levezetvén a Földközi tenger vizét a tuniszi sottomba (kiszáradt sóstavak).

A só elvonása után ez a víz roppant nagy szaharai területek csatornázására, ezenkívül a ma kihalt vidéken mesterséges tavak, sőt hajóz-

ható vizek létesítésére szolgálna. így ezek a vízi érvágások hozzáadva a Nap elvonó erejéhez, a felszín 200 méteres süllyesztéséig folytatód-
nának.

Az előrelátó tudós nem mondja meg, hogy mennyi idő múlva jut-
nánk el ehhez az eredményhez, de valószínűleg egy néhány 10 év
szükséges lenne hozzá, ha azt vesszük, hogy az elpárolgás évenként
csak 2 méteres felszínecsökkenést eredményez. Igaz, hogy a Szahara is
hallatlan vízmennyiségeket nyelne el, hiszen a tervező 6 millió négy-
zetkilométer föld értékesítéséről beszél.

Akárhogyan is, ha a tenger elérné ezt a magasságot vagy inkább
alacsonytságot, több mint 600,001 négyzet kilométer új föld emelked-
ne ki belőle, nagy része a mostani szigetek és partok között. Így
Olaszország a kibővült Szicília által Tunisz magasságában Afrikához
kapcsolódna.

A Gibraltár-szoros tervbe vett zárógátja

Soergel Hermann szerint az ily módon visszaszerzett földek gazdag
és termékeny talajú értékes vidékek lennének, éppen ellentétül a
mostani sziklás partvidékeknek. De ennek a geológiai újraképzésnek
még más haszna is lenne, arról az energiatermelésről akarunk szólni,
mely kezdetét venné, mihamelint a tengerfelszín süllye-
dése a 30 métert meghaladná. Ettől a perctől kezdve lenne lehetséges vissza kölcsö-

nőzni az Atlanti Óceánnak és a Fekete tengernek a belőlük a Nap által elvont víztömegeket, minthogy ezen visszahelyezés által a partok végleges körvonalait kellene sértetlenül megtartani.

Soergel tehát a gibraltári és gallipoli torlaszoktól jobbra két hydroelektromos központ létesítését tervezi, egyiket 160 millió C. O.-val, másikat 7 millió C. O.-val.

Azonkívül ugyancsak két energetikai kiegyenlítési pontot vesz tervbe a Nílus és a Rajna torkolatánál.

Ezekkel az elképzelhetetlen előnyökkel szemben a mérleg másik oldalán van az építész által felállított költségvetés. A gibraltári eltorlaszolás 26 milliárd márkába kerülne, maguk a kapcsolatos kiadások 3 milliárdba. a másik két gát (Gallipoli és Port-Said) szintén 3 milliárdba, a vízelvezetési munkálatok és a Szahara csatornázása további 4 milliárdba kerülne, vagyis összesen 36 milliárdba.

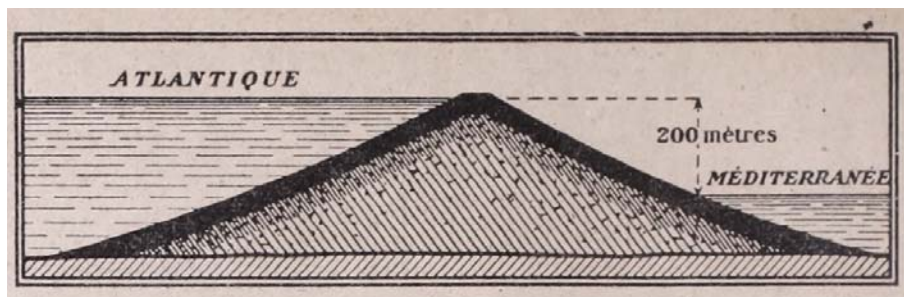
Szükség esetén pénzügyileg ezen összeg előteremtését nem látja lehetetlennek, annál is inkább, minthogy számos part-menti nemzet részt venne a kiadásban.

Technikailag Soergel nem vezet be minket számvetésébe. Megelégszik annak a bizonyításával, hogy nem lehetetlenség néhány kilométer hosszú töltést megépíteni, minthogy van olyan, amely néhány száz méter hosszú.

Nem kevésbé áll azért, hogy a gibraltári szoros legszűkebb része 14 kilométer, míg a Boszporusz csak 600 méter). Másrészt tudjuk, hogy a világ jelenlegi legmagasabb gátja nem magasabb 110 méternél, míg ennek a tervezett gigászi választógátnak helyenként 320 méterre kellene emelkednie.

Soergel nem illúzióknak adja át magát, ennek a szorosnak eldugaszolása adja problémájának kulcsát.

Ezért is, hogy amennyire csak lehet, elkerülje az Atlanti Óceán—Földközi tengeri áramlás hatását, inkább a legszélesebb részben építené meg a gátat. Kb. 10 milliárd m³ anyag! lenne szükséges egy, a tetején 50 méter és alapján 2 kilométer széles gát megépítéséhez. Hogy el ne sodródjon, az anyagot nagy tömegekben süllyesztenék el, hatalmas dereglyéken szállítva azt a helyszínre.

A Földközi tenger terv bevett süllyesztése

És befejezésül Soergel Hermann szól még kezdeményezésének békehozó követelményeiről. A nemzetközi megegyezések, melyeket magával hozna a különböző európai államok technikusainak együttműködése, a közösen elvégzett munka, továbbá Európa energetikai függetlensége a mű megvalósítása után, mindez szerinte a legbiztosabb garanciát nyújtaná hosszú és hasznos egyesülésre.

Nem akarnánk Soergel eszméjét taglalni anélkül, hogy egyszer-mind kritikának ne vessük azt alá. Ez a terv első tekintetre nagyon is megkapó, de behatóan vizsgálva, igen sok hiányt tár fel. Bizonyára első olvasásra is felfedezhetők kivitelének szembeszökő nehézségei.

Elsősorban is előreláthatólag a gibraltári torlasz megvalósítása a legélénkebb ellenvetések okozója. Mert itt nemcsak arról van szó, hogy egyszerű gátat emeljenek, amelyhez, mint tudjuk, elegendő kőtömböket egymásra rakni a tengerben. Ilyen gátnak nem kell statikai ellenállást kifejtenie, tekintve, hogy a víz ezen akadály mindkét oldalán egyenlő magasságban áll. Csak a hullámverés ereje rendíthetné meg esetleg. A gibraltári gát jelentősége vízhatlanságában rejtene.

Ezzel szemben teljesen lehetetlen kilométernyi hosszúságban és több mint 300 méter magasságban hermetikus zárt építeni. Bármilyen lenne a tervbe vett egybehalmozás vastagsága (annál inkább, minél nagyobbak a mélybe süllyesztett tömbök), semmi sem állhatna ellen az Óceán átszivárgási munkájának.

A Földközi tenger süllyesztése által keletkezett száraz területek (feketétek)

Viszont gondolni sem lehetne a felület Burkának vízhatlanítására, mert a bűvárok hasznos munkát 40 méternél mélyebben nem végezhetnek.

Végül is előrelátható, hogy a gát utolsó rétegeinek építése, ha nem is lenne véghezvihetetlen, akkor is a legnagyobb nehézségekbe ütközne, annak az áramnak hevesége folytán, mely jelenleg az Atlanti Óceánt és a Földközi tengert egységesíti.

De ha ez a cyelopszi munka sikerülne is, következményeül a víz le-süllyedése folytán, majd mindegyik jelenleg forgalmas kikötő használhatatlanná válna, minthogy hatalmas földrészek választanak el az új parttól.

Amint látjuk, a hivatalos tudomány nem igen lelkesedik a tervért, mégis Soergel eszméje, mely egy Verne Gyulához lenne méltó, nem kevésbé idéz elő számos hozzászólást a legkülönbözőbb helyekről és már csak azért is érdekes, mert sikerült a nagyközönség figyelmét magára vonni, és gondolkodását nagy jelentőségű és bonyolult eszmék vizsgálatához szoktatni.